

ЛИПЕНЬ

У липні відзначається:

- **80 років** від виходу (1937) щомісячного журналу „Радянська педагогіка” (з 1992 р. – „Педагогіка”).
- **60 років** від виходу „Українського історичного журналу” (1957) – друкованого видання Інституту історії України та Інституту національних відносин і політології НАН України.

2.07 – **160 років** від дня народження **Джона Адамса** (1857–1934).

Англійський педагог, перший професор педагогіки Великобританії, професор Лондонського педагогічного

коледжу (згодом – Педагогічний інститут Лондонського університету), Каліфорнійського університету (США), прихильник і пропагандист ідей „нового виховання”, вродженої і незмінної обдарованості дітей, масову школу вважав основним засобом розвитку інтелектуальних і духовних сил молоді. Автор праці „Еволюція педагогічної теорії”.

– **140 років** від дня народження **Германа Гессе** (1877–1962).

Німецький і швейцарський письменник-романіст, один із провідних і найоригінальніших письменників ХХ століття, противник агресивного націоналізму Німеччини. Співредактор журналу „Березень”, автор романів „Петер Каменцинд”, „Деміан”, „Степовий вовк”, „Гра в бісер” та ін. Лауреат Нобелівської премії (1946) з літератури.

8.07 – **160 років** від дня народження **Альфреда Біне** (1857–1911).

Французький психолог, засновник експериментальної психології та педагогіки у Франції, один із основоположників методів вимірювання розумової обдарованості дітей (учення про тести), дослідник проблем вищих пізнавальних функцій, мислення, емоцій і почуттів дітей, шкільної психології та дефектології. Автор праць із питань патології свідомості, розумової втоми, індивідуальних особливостей процесів пам'яті, навіювання, графології.

– **110 років** від дня народження **Олега Ольжича** (справж. – Олег Олександрович Кандиба, 1907–1944).

Український поет-модерніст Празької школи, публіцист, учений-археолог, політичний діяч, викладач Гарвардського університету (США) та засновник Українського наукового інституту при університеті, заступник голови Проводу ОУН. Автор збірок „Рінь”, „Вежа”, „Підзамчя” та ін., син поета Олександра Олеся (О. І. Кандиби).

9.07 – **135 років** від дня народження **Михайла Єлисейовича**

Слабченка (1882 – 1952).

Український історик, правознавець, економіст, один із фундаторів українського відродження першої половини ХХ ст., засновник української політології та державницького напряму в національній історіографії, академік ВУАН, професор кафедри історії України Новоросійського університету (Одеса) та Інституту народної освіти, перший одеський професор-історик, що викладав українською мовою. Автор наукових розвідок з історії України, історико-юридичних праць та статей, зокрема, монографій „Історія господарства України від Хмельниччини до світової війни”, „Соціально-економічна організація Січі Запорізької”.

– 105 років від дня народження Бориса Семеновича Тартаковського (1912–1985).

Український і російський письменник, журналіст, автор книжок „Хлопчик шукає товариша”, „Смерть і життя поряд”, „Повість про вчителя Сухомлинського”.

12.07 – 145 років тому (1872) відкрито громадську бібліотеку в Херсоні.

13.07 – 155 років від дня народження Миколи Олександровича Рубакіна (1862–1946).

Російський книгознавець, бібліограф, письменник, громадський діяч, засновник бібліотек, популяризатор книги, організатор відділу допомоги самоосвіті при Педагогічному музеї Петербурга, керівник приватної публічної бібліотеки Л. Т. Рубакіної (матері), член Петербурзького комітету грамотності, редактор і видавець науково-популярної літератури, керівник шести великих видавництв. Автор посібника „Практика самоосвіти”, праці „Вступ у бібліологічну психологію” (у 2 т.), індивідуальних програм для читання і самоосвіти, упорядник бібліографічного покажчика літератури „Серед книг” (у 3 т.), до якого внесено і твори українських авторів.

– **135 років** від дня народження **Романа Михайловича Цегельського** (1882–1956).

Український фізик, доктор філософії, професор, педагог і громадський діяч, учитель української гімназії в Тернополі, учительської семінарії в Чернівцях, доцент Львівського педагогічного інституту, один із організаторів Українського таємного університету у Львові, син М. Цегельського – церковного і громадського діяча Галичини, засновника товариства „Просвіта”. Автор наукових праць із фізики.

– **105 років** від дня народження **Леоніда Андрійовича Близниченка** (1912–1972).

Український мовознавець, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри англійської мови і заступник декана філологічного факультету Харківського університету, декан факультету іноземних мов Київського педагогічного інституту, завідувач кафедри англійської мови Київського інституту іноземних мов, завідувач відділу експериментальної фонетики Інституту мовознавства НАН України. Автор праць „З історії дослідження теорії мовної інтонації у вітчизняному мовознавстві”, „Актуальні питання експериментально-фонетичного дослідження мови”, „Уведення і закріплення інформації в пам'яті людини під час природного сну”.

15.07 – **100 років** від дня народження **Марії Авакумівни Познанської** (1917–1995).

Українська поетеса, дитяча письменниця, педагог за фахом, автор збірок віршів для дітей молодшого віку „Маленьким друзям”, „Любій малечі про цікаві речі”, поем „Валя Котик”, „Фортеця над Дніпром” та ін. Лауреат премії імені Лесі Українки (1978).

16.07 – **100 років тому** (1917) проголошено II Універсал Української Центральної Ради.

– **1990** – Верховна Рада Української РСР ухвалила

Декларацію про державний суверенітет України.

- 17.07 – 170 років** від дня народження **Олександра Стефановича (1847–1933).**

Український політичний, церковний та освітянський діяч у Галичині, греко-католицький священик, викладач богослов'я в учительських семінаріях Львова, один із керівників товариства „Просвіта”, член українського педагогічного товариства „Рідна школа”. Автор підручника для середніх шкіл „Історія християнсько-католицької Церкви” та українського молитовника.

- 19.07 – 165 років** від дня народження **Володимира Павловича Науменка (1852–1919).**

Український педагог, філолог, учитель, методист, історик, журналіст, етнограф, публіцист, один із організаторів національної системи освіти, державний і громадсько-політичний діяч, учитель Другої Київської гімназії, засновник і директор „Гімназії В. П. Науменка”, куратор Київської шкільної округи, член УЦР, міністр народної освіти Української держави, голова Київського товариства грамотності, Українського наукового товариства в Києві. Автор програм з української та російської мов і літератур для гімназій і середніх шкіл, праць „Націоналізація школи в Україні”, „Загальні принципи українського правопису”, „Керівництво для вивчення української мови в російських школах”, „Матеріали з реформи середньої школи” та ін; перший редактор „Словника української живої мови” Б. Грінченка (літер А–Г).

- 22.07 – 130 років** від дня народження **Густава Герца (1887–1975).**

Німецький фізик, доктор фізичних наук, асистент і викладач Берлінського університету, професор фізики університету в Галле та Лейпцизького університету, фахівець у галузі дифузії, електронної емісії, розрядів у газах, фізики плазми, ультразвуку. Автор методу

- дифузійного поділу ізотопів, іноземний член АН СРСР, лауреат Нобелівської премії (1925) з фізики.
- 24.07 – **215 років** від дня народження **Александра Дюма** (батька, 1802–1870).
- Французький письменник, прихильник нового напряму в мистецтві – принципу романтичного історизму, мандрівник, автор романтичних п'єс, історичних хронік, віршів, оповідань, авантюрно-історичних і власне історичних романів, зокрема „Три мушкетери”, „Віконт де Бражелон”, „Королева Марго”, „Граф Монте-Кристо”, „Графіня де Монсоро”, „Сорок п'ять” та ін.
- 26.07 – **90 років** від дня народження **Віталія Івановича Войтка** (1927–1989).
- Український психолог і філософ, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент АПН СРСР, завідувач кафедри філософії Київського політехнічного інституту, директор Науково-дослідного інституту психології УРСР, професор кафедри Центрального інституту вдосконалення вчителів, голова Українського відділення Товариства психологів АН СРСР, науково-методичної ради з педагогіки і психології товариства „Знання” УРСР, член наукової ради при Президії АН УРСР. Автор праць із філософії та психології „Діалектико-матеріалістична філософія: курс лекцій”, „Актуальні проблеми психологічної науки”, „Етика сімейних відносин”, „Про психологічну культуру вчителя” та ін., редактор „Психологічного словника”.
- 27.07 – **350 років** від дня народження **Йоганна Бернуллі** (1667–1748).
- Швейцарський математик, доктор медицини, професор фізики Гронінгенського університету (Голландія), професор грецької мови і математики Базельського університету, почесний член Петербурзької АН, один із засновників інтегрального та диференціального числення, теорії диференціальних рівнянь, геометрії і механіки.

28.07 – 105 років від дня народження **Ігоря Леонтійовича Муратова (1912–1973).**

Український письменник, публіцист, автор поетичних збірок „Загибель синьої птиці”, „Двадцятий полк”, збірок поем і віршів „Сповідь солдата”, „Повість про щастя”, повістей „Буковинська повість”, „Саксаганські портрети”, романів „У сорочці народжений”, „Сповідь на вершині” та ін. Лауреат Державної премії СРСР (1952).

30.07 – 155 років від дня народження **Вільгельма Августа Лая (1862–1926).**

Німецький педагог, доктор філософії, теоретик експериментальної педагогіки, засновник нової лінії в педагогіці – „педагогіки дії”, викладач учительської семінарії, організатор „ілюстративних шкіл” („школи дій”), в яких проводилися заняття з моделювання, малювання, ліплення, практична й творча діяльність учнів. Автор праць „Експериментальна дидактика”, „Експериментальна педагогіка”, „Школа дій” та ін.